

7/4353

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.12.0.SGB.0.03-610- 2948
Konu : Yazılı Soru Önergeleri

01./08/2008

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 11.07.2008 tarihli ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-7642 sayılı yazı.

İlgi yazı ekinde alınan Kırklareli Milletvekili Turgut DİBEK'e ait 7/4351, Antalya Milletvekili Osman KAPTAN'a ait 7/4352, Adana Milletvekili Hulusi GÜVEL'e ait 7/4353, Mersin Milletvekili Mehmet ŞANDIR'a ait 7/4354 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşleri ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:

- 1) Görüş 7/4351 (2 sayfa)
- 2) Görüş 7/4352 (5 sayfa)
- 3) Görüş 7/4353 (4 sayfa)
- 4) Görüş 7/4354 (1 sayfa)

YAZILI SORU ÖNERGESİ**Önerge Sahibi****: Hulusi GÜVEL****Adana Milletvekili****Esas No****:7/ 4353**

441 sayılı Tarım ve Köyişleri Bakanlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 2'nci maddesi l'inci fıkrası (g) bendinde "Tarım ve hayvancılık konularında araştırmalar yapmak, bunların gerektirdiği ıslah, deneme, üretme, ürün işleme, istasyon, müessese, laboratuvar ve benzeri tesisleri kurmak ve işletmek, bu tesisleri kurup işletmek isteyen özel sektöre yardımcı olmak, mevzuat çerçevesinde gerekli izni vermek" Tarım ve Köyişleri Bakanlığının görevleri arasında sayılmaktadır.

Bu itibarla;

SORU 1) Ülkemizde bitki koruma ürünlerinin aktif madde analizleri ve kalıntı analizlerini yapabilecek nitelikte kaç adet tarım analiz laboratuvarı bulunmaktadır? Bu laboratuvarlardan kaç tanesi kamuya, kaç tanesi özel sektöre aittir? Bu tarım analiz laboratuvarları teknoloji ve personel açısından yeterli midir?

CEVAP 1) Ülkemizde Bitki Koruma ürünlerinin kalite kontrol analizini yapan 2 adet Bakanlığımıza bağlı referans Laboratuvar bulunmaktadır. Bu laboratuvarlar Ankara Zirai Mücadele Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, İstanbul Tarım İl Müdürlüğü Zirai Mücadele İlaçları Kalite Kontrol Şefliğidir. Bu laboratuvarlar özellikle Bakanlığımızca AB'ye uyum çalışmaları çerçevesinde yürütülen projelerle desteklenerek gerek alet ekipman, gerekse personel eğitimi açısından iyileştirilmiştir.

Bakanlığımıza bağlı 39 İl Kontrol Laboratuvar Müdürlüğü ve Bursa Gıda Kontrol ve Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğünde ithalat, ihracat, denetim ve özel istek gıda, yem, gıda ile temas eden madde ve malzemeler ile atık su numunelerinde Türk Gıda Kodeksi Ürün Tebliğine göre gıda güvenliği ve kalite analizleri yapılmaktadır.

Ayrıca 5179 sayılı Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun 5. Maddesi Gereğince yayımlanan "Kontrol Laboratuvarlarının Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki Yönetmelik" hükümleri gereğince ithalat, ihracat ve özel istek amaçlı gıda analizlerini yapmak üzere 40 adet Özel Gıda Kontrol Laboratuvarına Bakanlığımızca çalışma izni verilmiştir.

Bakanlığımıza bağlı 17 İl Kontrol Laboratuvar Müdürlüğü'nde (Adana, Ankara, Antalya, Çanakkale, Denizli, Isparta, İstanbul, Mersin, İzmir, Kocaeli, Konya Samsun, Trabzon, Hatay, Tekirdağ, Van İl Kontrol Laboratuvar Müdürlükleri ile Bursa Gıda Kontrol ve Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü) ve Bakanlığımızdan çalışma izni alan 11 özel gıda kontrol laboratuvarında (A&T, Argefar, Çevre, Ege-Chelab, MSM, Eurolab, İnterlab, İntertek, Kalite Sistem-Muğla, Aybak-Natura, Pia Özel Gıda Kontrol Laboratuvarları) çeşitli sayılarda aktif madde olmak üzere, pesitisit kalıntı analizleri yapılabilmektedir.

Bakanlığımıza bağlı bu Laboratuvar Müdürlüklerinde 4 yıllık fakülte ve laborant-teknisyen olmak üzere yeterli sayıda personel çalışmaktadır.

SORU 2) Söz konusu laboratuvarlar uluslararası akreditasyon kuruluşlarına akredite midir? Akredite değillerse akreditasyonunun ne zaman sağlanması planlanmaktadır?

CEVAP 2) Bitki Koruma ürünlerinin kalite kontrol analizini yapan laboratuvarlar akredite değildir. Ancak gerekli akreditasyon çalışmaları başlatılmıştır.

Pestisit kalıntı analiz laboratuvarlarından 7 kamu laboratuvarı (Ankara, Antalya, İstanbul, İzmir, Mersin, Konya İl Kontrol Laboratuvar Müdürlükleri ile Bursa Gıda Kontrol ve Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü) ve 6 Özel Gıda Kontrol Laboratuvarı (Argefar, Çevre, İntertek, Kalite Sistem-Muğla, Aybak-Natura, Pia Özel Gıda Kontrol Laboratuvarı) pestisit kalıntı analizlerinde TS 17025 Deney ve Kalibrasyon Laboratuvarlarının Yeterliliği İçin Genel Şartlar gereği Avrupa Birliğince tanınan TÜRKAK (Türk Akreditasyon Kurumu) ve uluslar arası akreditasyon kurumlarından akredite olmuşlardır. Ayrıca akredite olmayan diğer Laboratuvar Müdürlüklerinin akreditasyon çalışmaları devam etmektedir.

SORU 3) Ülkemizde kullanılan zirai ilaçlardan Avrupa Birliği ülkelerinde kullanımı yasaklananlar var mıdır? Bu ilaçlar arasında kanser riski taşıyanlar ve iç salgı bezlerini etkileyenler bulunduğu yönünde basında çıkan haberler doğru mudur?

CEVAP 3) Ülkemizde Bitki Koruma Ürünlerinin ruhsatlandırılması, 6968 sayılı Zirai Mücadele ve Zirai Karantina Kanunu ile bu Kanuna bağlı Tüzük ve Yönetmelik esaslarına göre yürütülmektedir. AB’de ise AB’nin bu konudaki temel direktifi olan 91/414/EEC No’ lu “Bitki Koruma Ürünlerinin Piyasaya Arz edilmesi” isimli direktife göre yapılmaktadır.

Ülkemizde yürürlükte olan mevzuatlar gereği AB’de ve G8 ülkelerinde ruhsatlı olmayan hiçbir Bitki Koruma Ürünü ülkemizde ruhsatlandırılmamaktadır.

SORU 4) Kullanımda olan zirai mücadele yönergesinin 1995 yılına ait olduğu göz önüne alınacak olursa, ilgili tarafların görüşleri alınarak mevzuatların güncellenmesi planlanmakta mıdır?

CEVAP 4) Ülkemizde kullanılmakta olan Bitki Koruma Ürünlerinin ruhsatlandırılması, piyasaya arzı, imali, ithali ve kullanımı ile ilgili mevzuatlar, ülke ihtiyacı, güncel gelişmeler ve ilgili tarafların görüşleri dikkate alınarak sürekli güncellenmektedir.

SORU 5) Ülkemizde ruhsatlandırılmış bitki koruma ürünlerinin ruhsatlarının değişen çevre ve tarım politikaları uyarınca güncellemesi yapılmakta mıdır?

CEVAP 5) 6968 sayılı Zirai Mücadele ve Zirai Karantina Kanunu ile bu Kanuna bağlı Tüzük ve Yönetmelik esaslarına göre; ülkemizde ruhsatlandırılan Bitki Koruma Ürünleri ile ilgili olarak, dünyada ve ülkemizde yaşanan gelişmeler dikkate alınmak suretiyle zaman zaman güncellemeler yapılmakta, buna göre uygulama dozunda, tavsiye edilen ürünlerde, Maksimum Kalıntı limitlerinde ve son uygulama ile hasat arası sürelerde değişiklikler yapılabilmekte veya ilaç uygulamadan kaldırılabilir. 135 aktif maddenin iptali ile ilgili yapılan çalışma bunun son örneğidir.

SORU 6) Bakanlığınızca ülkemize kaçak sokulan ve sahte tarım ilaçlarına karşı alınan önlemler nelerdir?

CEVAP 6) Ülkemizde mevcut bulunan bitki koruma ürünleri bayilerinin kontrolü Bakanlığımız İl ve İlçe Müdürlükleri tarafından düzenli olarak yapılmakta ve Yönetmelik hükümlerine uymayan bayiler hakkında yönetmelikte belirtilen yaptırımlar uygulanmaktadır. Yine ilgili

Yönetmelik hükümlerine göre bitki koruma ürünleri bayileri, Bakanlığımız İl Müdürlükleri tarafından yılda iki kez eğitime tabi tutulmaktadır.

Bakanlığımızca kaçak ilaçların yurda girmemesi ve çiftçilerimizin mağduriyetinin önlenmesi için gereken tedbirlerin alınması çalışmaları Gümrük Müsteşarlığı ve ilgili kurumlarla işbirliği yapılarak yürütülmektedir.

Bakanlığımız konuya gereken hassasiyeti göstermekte olup; kaçak ilaçların yurda girmemesi ve çiftçilerimizin mağduriyetinin önlenmesi için gereken tedbirlerin alınması hususunda söz konusu kurumlar ile sürekli irtibat halindedir.

Ayrıca Tarım İl Müdürlükleri, mevcut zirai mücadele ilaç bayi kontrollerinin sıklaştırılması ve bu gibi kaçak ilaçların tespiti halinde derhal yed-i emine alınarak ilgili bayiler hakkında Yönetmelik hükümlerinin uygulanması hususunda da talimatlandırılmaktadır.

SORU 7) Yaş meyve ve sebzelerde kullanılan zirai ilaçların kullanım zamanları ve miktarları konusunda üreticilerimizin bilinçlendirilmesi için Bakanlığımızca yapılan çalışmalar nelerdir?

CEVAP 7) Bakanlığımız il ve ilçe Müdürlüklerince bölgede bitkisel üretimde görülen zararlı organizmalarla ilgili yapılacak zirai mücadele konularında yazılı ve görsel materyaller kullanılarak sürekli eğitimler yapılmaktadır.

Bu kapsamda, *“Bitkisel Üretimde Kullanılan Kimyasalların Kayıt Altına Alınması ve İzlenebilirlik Projesi”* çerçevesinde pilot uygulamalarına 2007 yılı Mart ayından itibaren Adana ve Hatay illerinde turunçgiller, Mersin’de turunçgiller ve kayısı, Manisa’da üzüm üretiminde kayıt altına alınması işlemlerine başlanmıştır.

Bu proje ile üreticilerin kullandıkları bitki koruma ürünlerinin kayıt altına alınmasıyla birlikte bitkisel üretimde zirai mücadelenin, *“Zirai Mücadele Teknik Talimatları”* doğrultusunda yürütülmesi de sağlanmaktadır. Üreticilere ürünlerde zarara sebep olan bitki hastalık ve zararlıları ile zamanında ve tavsiye edilen dozda ilaç kullanımı bilinci de verilmektedir.

İl ve İlçe Müdürlüklerimiz teknik elemanları tarafından, öncelikli olarak, ekonomik anlamda üretim yapan üreticiler belirlenmekte ve üreticilere Proje hakkında bilgi verilmekte, kayıt altına alınan ürünlere arız zararlı olan hastalık ve zararlılar ile nasıl mücadele edileceği, kimyasal mücadele yapılması gerekiyorsa, hangi ilaçların kullanılacağı ve bu ilaçların uygulama dozları ile ilgili bilgileri içeren *“Zirai Mücadele Kitapçıkları”* hazırlanmış olup üreticilerimize ücretsiz olarak verilmektedir.

Proje, 2008 yılında turunçgil, domates, üzüm, çilek, kiraz, şeftali, elma ve kayısıda olmak üzere toplam 8 üründe ve 57 ilde yürütülmektedir.

Proje kapsamında üreticilerimize ürün ve kullanılan kimyasallar ve uygulama dozları ile ürününde kullandığı zirai mücadele ilacını kayıt edeceği bir *“Kayıt Defteri”* verilmektedir. Şu ana kadar 50.000’den fazla ürünlerinde kullandıkları kimyasalları kayıt altına alacakları *“Kayıt Defterleri”* üreticilere dağıtılmıştır. Üreticilere verilen her kayıt defterlerinin bir numarası bulunmakta ve hangi üreticiye hangi defterin verildiği ile ilgili bilgiler Bakanlığımız ve İl Müdürlüklerince takip ve kontrol edilmektedir.

Konuyla ilgili TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası, Türkiye Ziraat Odaları Birliği ve üretici

birlikleri, kooperatifler, ihracatçı birlikleri gibi diğer paydaşların İl Müdürlüklerimiz ile işbirliği yapmaları ve üreticilerin eğitimi hususlarında görüşleri alınmış, katkı ve destekleri sağlanmış olup, işbirliği ve koordinasyon çalışmaları devam etmektedir.

2008 yılında proje çalışmalarının on-line olarak elektronik ortamda kayıt edilmesi ile kontrol ve izlenebilirliğin sağlanabilmesi amacıyla "Çiftçi Kayıt Sistemi" tabanlı bir yazılım hazırlama çalışması devam etmekte olup, bu bilgisayar programı ile üreticinin, ürününde kullandığı kimyasalların takibinin daha hızlı yapılması mümkün olacak, denetim amacıyla yapılan analizler sonunda sistem içerisindeki üreticilerimizin ürünlerinde, pestisit kalıntısıyla karşılaşılması durumunda, geriye doğru izlenebilirlik sağlanarak yasal mevzuat çerçevesinde idari ve adli yaptırımların uygulanması mümkün olabilecektir.

SORU 8) Tıbbi ilaçlarda olduğu gibi zirai ilaçlarda da reçete uygulamasına geçilmesi konusunda Bakanlığınızca yapılan bir çalışma mevcut mudur?

CEVAP 8) Ülkemizde kullanılmakta olan ruhsatlı Bitki Koruma Ürünlerinin reçete ile satılması konusunda Bakanlığımızca çalışmalar başlatılmıştır. Şu anda ilgili birimlerle koordinasyon toplantıları yapılmaktadır. Konu ile ilgili olarak kanuni yükümlülüklerin yerine getirilmesi amacıyla mevzuat çalışmaları ile reçete yazacakların eğitimleri ile ilgili planlama çalışmalarına başlanmış olup, en kısa süre içerisinde uygulama aşamasına gelinmesi planlanmaktadır.

SORU 9) Özellikle narenciye üretiminde kullanılan zirai ilaçların ruhsatlandırılmasında yaşanan sorunların giderilmesi için Bakanlığınızca yapılan çalışmalar nelerdir?

CEVAP 9) 13 Mayıs 2006 tarihinde Adana' da Turunçgil Üretiminde Zirai Mücadele Sorunları ile ilgili bir toplantı yapılmıştır. Teknik anlamdaki bu toplantıda Turunçgilde Unlu Bit, Thrips, Empoasca, Akdeniz Meyve Sineği zararlılarına karşı ihtiyaç duyulan teknik talimat, standart deneme metotlarının hazırlanması, mevcutların yeniden gözden geçirilerek ihtiyaç duyulan konularda revizyona gidilmesi ile bu zararlılara karşı mücadelede kullanılmak üzere ilaç ruhsatlandırılması, turunçgillerde kullanılan yağlarla ilgili piyasada kalite kontrollerine ağırlık verilmesi istenmiştir.

1-Turunçgil unlu biti ile ilgili yapılanlar: Turunçgil unlubiti(Planococcus citri Risso(Hom.:Pseudococcidea)), ' ne karşı TAGEM tarafından standart deneme metodu hazırlanmış ve sektöre duyurulmuştur.

2 – Turunçgillerde thripslerle ilgili yapılanlar: Thrips'e karşı geçici teknik talimat hazırlanmış ve uygulamaya verilmiştir. Adana Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü ve İl Müdürlüğüne bu konuda eğitim yapılması için gerekli talimat verilmiştir.

3-Empoasca ile ilgili yapılanlar: Turunçgillerde yaprak pireleri[Asymetrasca decedens Paoli ve Empoasca decipiens Paoli(Hom.:Cicadellidae)] ' ne karşı TAGEM tarafından standart deneme metodu hazırlanmış ve sektöre duyurulmuştur.

4- Akdeniz Meyve Sineği ile ilgili yapılanlar: Akdeniz meyve sineği ile mücadelede kullanılan %25 Malathion ve cezbediciye alternatif olarak, Spinosad aktif maddeli SUCCESS 0.24 CB isimli ilaç ruhsatlandırılmıştır. Bir adet tuzaga ruhsat verilmiştir.

5- Zirai Mücadelede kullanılan Bitki Koruma Ürünlerinin piyasa kontrollerine devam edilmektedir.

Turunçgilde kırmızı ve sarı kabuklu bitlere karşı bir adet ilaca ruhsat verilmiştir. Aynı ilaç için Turunçgil unlu bitine karşı yan etki denemeleri beklenmektedir.